

Gemma Carbó. Directora del Museu de la Vida Rural

El Museu de la Vida Rural canvia de rumb i fa de l'educació cultural per la sostenibilitat el seu motor de transformació social

Exposició "The Dust Bowl" (2018) · Exposició "Plàstic" (2019) · Sala dels carros. Fotografies: © Museu de la Vida Rural.

El Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí va complir 30 anys el 2018. Inicialment, el 1988, ocupava l'antiga casa pairal de la família Carulla però el 2009 es va ampliar amb dos nous espais expositius radicalment contemporanis, dissenyats per l'arquitecte Dani Freixes, i amb un hort ecològic central que articula tot el conjunt actual.

El fundador, Lluís Carulla, va creure necessari invertir en la preservació del patrimoni material, mostrant les maneres de treballar la terra i les formes de viure en entorns rurals de l'àrea mediterrània. També va documentar a través de la fotografia els homes i dones que, de manera sovint anònima i callada, van anar aprenent i ensenyant sabers relacionats amb les coses més essencials com l'alimentació i l'aprofitament dels recursos naturals.

Trenta anys després, el Museu de la Vida Rural inicia un nou camí sota la direcció de Gemma Carbó. L'aprovació d'un nou pla estratègic per al museu de la Fundació Carulla ha estat la culminació d'una profunda reflexió sobre quin havia de ser el paper del museu en els propers anys i per a què servia en l'actualitat tot el patrimoni que custodia.

Així doncs, de què ens serveix avui aquesta memòria? Què és l'educació

cultural per la sostenibilitat que proposa el Museu de la Vida Rural de la Fundació Carulla?

Hem sentit a parlar molt de l'educació ambiental, però poques vegades ho hem vinculat a la història o a les arts, a la cultura entesa com a conjunt de codis estètics i valors ètics que ens atorguem com a societat. "El canvi que necessitem per garantir la perdurabilitat de les nostres formes de vida és essencialment un canvi cultural, que s'ha de basar en els coneixements adquirits al llarg de la història i en la creativitat per imaginar i inventar un nou present on siguin possibles molts futurs" destaca Gemma Carbó, directora del museu.

La directora de la UNESCO, Irina Bokova, deia en el darrer informe:

"l'educació hauria de ser aprendre a viure en un planeta sota pressió. Hauria de ser alfabetisme cultural, sobre la base del respecte i la dignitat per a tothom, que contribuís a unir les dimensions social, econòmica i mediambiental del desenvolupament sostenible".

El projecte pedagògic del Museu parteix de la visió humanista de l'educació basada en el respecte per la vida i la dignitat humana, la igualtat de drets, la diversitat cultural i la responsabilitat compartida en un futur sostenible. "Entenem l'alfabetisme cultural com una manera d'aprendre i ensenyar des d'una visió sistèmica com la que ens aporta la natura en connexió amb la humanitat. En l'àmbit anglosaxó l'anomenen ecoliteracy o alfabetisme ecològic", afegeix Carbó.

Les noves propostes del museu, des de les exposicions temporals fins a les activitats per a famílies o per a centres educatius,

combinen observació, experimentació, gaudi estètic, anàlisi i reflexió a l'entorn de qüestions fonamentals com el treball de la terra, l'alimentació sostenible, el cicle de l'aigua, la gestió dels boscos, la generació de residus, l'economia circular o les relacions socials i de poder en les comunitats rurals.

I és que, com segueix dient l'informe de la UNESCO, els models actuals de creixement econòmic, demogràfic i de les ciutats porten com a conseqüència l'abandonament dels pobles i el treball de la terra. Estem esgotant els recursos naturals no renovables i contaminant l'entorn, la qual cosa causa danys ecològics irreversibles i un canvi climàtic que ja és molt present. En clau social, la forta mobilitat i presència de la diversitat cultural comporta a vegades l'augment del xovinisme cultural i religió.

Les competències que ens cal desenvolupar per viure en aquest present

complex són, entre d'altres, les que la UNESCO assenyalava en relació amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i es treballen al museu, en funció de cada edat i activitat.

Els coneixements i aprenentatges que es deriven de la col·lecció permanent i les exposicions temporals són històrics, etnològics i humanístics en diàleg sempre amb els coneixements científics i tecnològics perquè tant els problemes com les mirades són múltiples, complexes i interconnectades.

Les arts, visuals i escèniques, així com la literatura, són llenguatges que emprava el Museu per apropar-nos de maneres més creatives i laterals a tots aquests temes. L'objectiu final de qualsevol de les propostes és l'aprenentatge i la creació d'opinió crítica a partir del gaudi, l'experiència emocional i sensorial i el joc col·lectiu. ■

MUSEU VIDA RURAL L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ

PER SABER ON ANEM, CAL SABER D'ON VENIM

Fundació Carulla

977 87 05 76 · www.museuvidarural.cat